

Yabancı Dil Öğrenimi İçin Teknolojiler: E-Tandem ile Yabancı Dil Öğrenimi¹

Yunus Emre Sarı^{ID}, Istanbul

Öz

İnternet kullanımının artması ve teknoloji alanına yapılan yatırımlar ile son yıllarda dijital medya teknolojileri oldukça gelişmiş ve zamanla hayatımızın vazgeçilmezleri haline gelmişlerdir. Bu durum eğitim ve öğretiminde yönünü bu alana doğru yöneltmiş dolayısıyla birçok araştırmada teknolojinin eğitimde kullanımı ile ilgili çalışılmış ve günümüzde de bu tür çalışmalar devam etmektedir.

E-Tandem, “Elektronik Tandem” manasına gelir, gerçek hayattaki tandem yöntemine benzer şekilde işleyen bir süreç olmakla beraber, dil öğrenme maksadıyla online platformlar üzerinden kişilerin eşzamanlı iletişimlerini kapsamaktadır. Bu şekilde yaşamlarında daha fazla esneklik isteyen ve zamanlarını isteklerine göre düzenlemek isteyen öğrenenler için zaman ve mekan bir engel olmaktan çıkar.

Bu çalışmanın amacı bilgisayar destekli dil öğretiminde kullanılabilir e-tandem yöntemini ve bu amaçla kullanılabilir bazı uygulamaları incelemektir. Bu bağlamda çalışmada, e-Tandem kavramının ortaya çıkışı, tanımı ve özellikleri belirlenmeye çalışılmaktadır.

E-Tandem bu çalışmada 2 farklı medya türü altında incelenecektir çünkü “e-Tandem” yöntemini gerçekleştirmek için farklı medya tipleri kullanılabilir. Birinci grup özellikle e-Tandem yönteminden yola çıkarak oluşturulmuş internet siteleri ve/veya akıllı telefon uygulamalarını kapsamaktadır. İkinci grup ise yabancı dil öğrenmek isteyenlerin aslında e-Tandem yöntemi maksadıyla oluşturulmamış ancak bu amaç için de oldukça rahat bir şekilde kullanabilecekleri programları kapsamaktadır. Çalışmanın sonuç kısmında ise e-Tandem’in yönetsel ve eğitsel ilkeler açısından, yabancı dil öğreniminde nasıl uygulanabileceği konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Tandem, e-Tandem, işbirlikli öğrenme, yabancı dil öğreniminde yeni medya, otonom öğrenme

Abstract

Technologien für das Fremdsprachenlernen: Fremdsprachenlernen mit e-Tandem

Mit der zunehmenden Nutzung des Internets und den Investitionen im Technologiebereich haben sich die digitalen Medientechnologien in den letzten Jahren verbessert. Sie sind schnell in alle Bereiche unseres Lebens eingedrungen und wurden sogar unverzichtbar. Diese Situation hat die Bildungsrichtung in dieses Feld verlagert und zahlreiche Forschungen wandten sich in ihrer Absicht dem Bereich "Technologie" zu. E-Tandem bedeutet "elektronisches Tandem", ein Prozess, der ähnlich wie die reale Tandem-Methode (von Angesicht zu Angesicht) funktioniert, jedoch die gleichzeitige Kommunikation von Personen über „Online-Plattformen“ zum Sprachenlernen beinhaltet. Auf diese Weise werden weder Zeit noch Ort ein Hindernis für die Lernenden, die sich mehr Flexibilität in ihrem Leben wünschen und ihre Zeit frei einteilen möchten.

Das Ziel dieser Studie besteht darin, die e-Tandem-Methode zu untersuchen, die im computerunterstützten Fremdsprachenunterricht verwendet werden kann, sowie einige Anwendungen zu präsentieren, die zu

¹ Bu çalışma 25-27 Ekim 2018 tarihlerinde Erzurum’da gerçekleştirilen XIV. Uluslararası Türk Germanistik Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

diesem Zweck verwendet werden können. Diesbezüglich versucht man in dieser Arbeit, die Entstehung, Definition und die Eigenschaften des e-Tandem-Konzepts zu bestimmen.

Da zum Zweck der Implementierung von e-Tandem verschiedene Medientypen verwendet werden können, wird in dieser Studie e-Tandem in zwei verschiedenen Medientypen bearbeitet. Der erste Typ umfasst Webseiten und/oder Smartphone-Anwendungen, die auf der e-Tandem-Methode basieren. In dem zweiten Typ gibt es Programme, die nicht zum Zweck von „e-Tandem-Methode“ erstellt wurden, sondern zu diesem Zweck zielgerichtet eingesetzt werden können. Zum Abschluss der Studie werden Vorschläge gemacht, wie e-Tandem im Rahmen der didaktischen und methodischen Prinzipien zum Fremdsprachenlernen eingesetzt bzw. integriert werden kann.

Schlüsselwörter: Tandem, e-Tandem, neue Medien im Fremdsprachenunterricht, kooperatives Lernen, autonomes Lernen

Giriş

Teknolojinin günümüzde ulaşmış olduğu seviyeden hareketle, milenyum çağını “teknolojinin doğrudan insan hayatına girerek, köklü değişiklikler meydana getirdiği çağ” olarak tanımlamak yersiz olmayacaktır. Bu tanım 2000’li yılların başından itibaren yaşadığımız süreci daha anlaşılır yapabilir çünkü son yıllarda teknolojiye kaydedilen hızlı gelişim süreçleri cep telefonu, bilgisayar, internet teknolojisini kullanan ev aletleri gibi teknolojik cihazları adeta vazgeçilmezimiz haline getirmiştir. Bununla birlikte bu cihazlara ya da internete kısa süreli uzak kalmalar bile stres seviyelerimizin artmasına, hatta mutsuz olmamıza dahi sebep olabilmektedir. Bu bağlamda insanların teknolojiyle bağının adeta bağımlılık derecesine gelmesi söz konusu olmuştur ki; bu da toplumların sosyal yapılarını değiştirecek kadar önem kazanmıştır. Bu durumlardan bir tanesi de, gençlerden erişkinlere hemen hemen her yaşta insanın sosyal medya (Web 2.0) araçlarını kullanıyor olması ve vakitlerinin önemli bir kısmını internet ortamlarında geçirmesidir.

Web 2.0 terimi ilk defa 2004 yılında, Tim O’Reill ve MediaLive International tarafından düzenlenen bir konferansta ortaya çıkmıştır (Bozkurt 2013: 689). Ellison (2008) sosyal ağların (Web 2.0) enformel şekilde kullanılmasına rağmen eğitimde de kullanılabileceklerini söyleyerek bu alandaki ilk çalışmaların hedefini göstermesi açısından önemlidir. Yazara göre sosyal medya, uzaktan eğitime yeni bir ev sahibi olabilme şansına sahiptir.

Brückner (2011) sosyal ağ (Web 2.0) kavramını şu şekilde açıklar: “Sosyal ağlar internet ortamında kullanıcılarına kendi üyeliklerini açma imkânı sunan ve bu şekilde diğer kullanıcılarla haberler ve durum iletileri ile iletişimde kalabilmeyi sağlayan platformlardır”². Yazar sosyal ağların fonksiyonlarından birisinin de “Öğrenme Platformları” olduğunu ekler. Ona göre bu platformların yabancı dil öğrenimi için getirisi, diğer üyelerle iletişim kurabilme ve sohbet edebilme şansını yaratmasıdır. Dahası kullanıcılar arasındaki bu amaçlı iletişim uzun vadeli etkinliğe dönüşebilir ve bu da bireylerin motive olmasını sağlayarak dersten bağımsız olarak özerk öğrenmesini sağlayabilir.

Teknolojinin son yıllarda geldiği noktada, insanların sosyal ağlarla olan yoğun ilişkisinin onların hayatlarına çok önemli yansımaları olmakla beraber böyle bir gerçeklik

² Bu ve bundan sonraki alıntılar, aksi belirtilmedikçe yazar tarafından Türkçeleştirilmiştir.

karşısında eğitiminde bu yakınlaşmadan kendi payını alması bir zorunluluk olmuştur. Bu yeni yaşam tarzı birçok alanda yeni bakış açılarına ve umutlara sebep olurken bir yandan da bizi hiç bilmediğimiz ve sonu görülemeyen bir yola da sokmuş oluyor (Günday / Çamlıoğlu 2015). Günday ve Çamlıoğlu (2015: 474) internet tabanlı öğrenme platformları, eşzamanlı iletişim kanalları, forumlar, bloglar ve mobil uygulamalara atıfta bulunarak, bu oluşumların yabancı dil öğretiminde yeni bir fırsatı da beraberinde getirdiklerini aktarmaktadır. Bu gelişme ve ilerleyen teknolojilerin, özellikle iki alanda yabancı dil adına getirisinin olması gerektiğini Brückner de vurgulamıştır. Yazara göre bu alanlar şunlardır:

1. İletişimin şekli,
2. Geleneksel öğretim metotlarının yenilikçi ve geliştirici olarak yapılandırılması için bir imkân olmasıdır (Brückner 2011:134).

Özellikle eğitim ve öğretimin bu gelişmelerden payını alması adına yapılan çalışmalar bir yandan bizi alışkanlıklarımızın değişmesi için zorlarken bir yandan da çok uzun bir geçmişi olan eğitim ve öğretim geleneğinin bir anda farklılaştırılması gibi bir durumda bırakıyor. Emekleme döneminde ortaya konan bazı popüler çalışma ve araştırmalar, yabancı dil öğretiminin temel ilke ve yöntemleri ile zıtlık gösterebiliyorlar. Iberer ve Müller (2002) bu durumu “birçok e-öğrenme projesinde medya kısmı aşırı şekilde vurgulanırken, diğer yandan yönetsel ve eğitsel ilkeler çok az yer buluyorlar” diyerek eleştiriyor ve söyle devam ediyorlar:

Birçok yazar yönetsel e-öğrenme tasarımları üzerinde çalışmaktalar ama bu metodik teoriler her ne kadar sağlam ve iyi düşünülmüş olsalar da, karşılıklı bir ilişkinin çok az bulunması, bütünleşmiş bir internet temelli öğrenme-öğretme sürecinin hali hazırda tanınmasını mümkün kılmıyor. (Iberer ve Müller 2002: 2)

Bu noktadan hareketle sosyal medyanın eğitim için sadece bir ham madde olduğu onu işlemenin gerektiği oldukça açıktır. Dolayısı ile yeni çıkan her bir sosyal medya ve/ya akıllı telefon uygulamasını yabancı dil eğitiminde kullanmak gibi bir yaklaşımda bulunarak, kısa süreli araştırmalarla bu olguları desteklemek işi abartmak olacaktır. Bu nedenle eğitmenlerin daha somut ve uzun vadede geçerliliği tespit edilmiş programları desteklemeleri, yabancı dil eğitim alanında gerçekçi ve sürdürülebilir bir öğretim modelinin ortaya konması için önem arz etmektedir. (Bu bağlamda nesillerin sahip oldukları teknoloji kullanım becerileri arasındaki düzey farkları karşımıza başka bir güçlük olarak çıkmaktadır). Marc Prensky'nin 2001 yılında ortaya attığı “dijital yerliler” (digital natives) ve “dijital göçmenler” (digital immigrants) kavramları aslında bu çatışmayı özetler bir niteliktedir. Bozkurt durumu şu şekilde aktarır:

Milenyumdan sonra doğan kuşaklar genellikle “digital nomads, netizens, millennialgeneration, generationnext, net generation, echoboomers, generation Y veya digital natives” gibi isimlerle anılan teknolojiyle doğmuş ve büyümüş, teknolojiyi günlük hayatlarının önemli bir parçası olarak kabul etmiş ve yeni teknolojik gelişmeleri çok çabuk bir şekilde içselleştirebilmiş nesillerdir ve genellikle dijital yerliler olarak anılırlar. (Bozkurt 2013: 690)

Sonuç olarak bu iki grubunun birbirinden kopmaması için uğraş verilmesi gerekmektedir. Çünkü Web 2.0 dan sonra onun varisi olarak görülen Web 3.0 bu süreçte daha ileriye giderek semantik bağlamda insanoğlu ve makineler arasındaki ilişkinin hayatın her alanına doğrudan gireceği bir boyut kazanacaktır. İlk olarak Tim Berners-Lee tarafından

ortaya atılan ve semantik web olarak adlandırılan “Web 3.0”ı Metz (2007), makinaların web sayfalarını insanlar gibi okuyabildiği ve yazılımların interneti kolayca tarayıp, kullanıcıların aradıkları şeyleri bulabileceği bir yer olarak tanımlamıştır.

Bu çalışmada, yeni çıkmış sosyal medya platformlarını ya da telefon uygulamalarını tanıtmak ve onların yabancı dilde kullanılabilirliğini ortaya koymak gibi bir yaklaşım içinde olunmayacaktır. Ancak öğretimin teknoloji ile entegrasyonunun belli bir çerçeveye konulmasına katkıda bulunmak ve bu teknolojilerden e-Tandem olgusu kapsamında nasıl yararlanılabileceğinin ortaya koymak bu çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu bağlamda e-Tandem programlarının temel ve yabancı dil öğretimine katkıda bulunabilecek özellikleri ve bu alanda yapılmış olan bazı araştırmalar ele alınacaktır. E-Tandem, işbirlikli öğrenmeye katkı sağlayabilecek ve birçok program aracılığı ile desteklenebilecek bir potansiyele sahiptir.

1. Teorik Temel Prensipler

Llorens ve Capdeferro (2011) sosyal medyanın asıl özelliklerinden birinin “işbirlikli çalışma” olduğunu vurgular ancak bu işbirliğinin sadece makineler arasında olmadığını insanlar arasında da olduğunu da belirtir. “İşbirlikli öğrenme” kavramı dilimize İngilizce bir kelime olan “Cooperative/ Collaborative Learning” kelimelerinin Türkçe karşılığı olarak girmiştir. Kavramın dildeki karşılığının belirlenmesi yazarlar tarafından farklı kelimeler kullanılarak yapılmıştır. Örneğin, Açıkgöz (1992: 173), “İşbirlikli öğrenme” ve Gömleksiz (1993: 67) ise “Kubaşık Öğrenme” olarak aktarmışlardır. İşbirlikli öğrenme modelinin farklı yazarlara göre farklı biçimleri vardır ancak ortak noktaları şudur; öğretmen merkezli olmaktan ziyade öğrenci merkezli olup aktif rolü öğrencinin üstlendiği bir özelliğe sahiptir (Doymuş vd. 2012: 60). Ayrıca işbirlikli öğrenme öğrencilerin öğrenme süreçlerinde etkin olmalarının yanı sıra, bir yandan da grup arkadaşlarından sorumlu oldukları bir yöntemdir. Yabancı dilde de işbirlikli öğrenmenin olumlu sonuçlar verdiği ve öğrencilerin hem bilişsel hem duyuşsal özelliklerini geliştirdiği son dönem bilimsel çalışmalarda ortaya konmuştur (Açıkgöz 1992; Yıldız 1999; Jacobs ve Kimura 2013). İşbirlikli öğrenmenin, problem çözme, hatırlamayı artırdığı ve algılamayı kolaylaştırdığı, üretken olmayı teşvik ettiği, öğrenme ve öğretme durumları içinde paylaşımları artırdığı sonuçlarına varılmıştır (Batdı 2013).

Web2.0 araçları işbirlikli öğrenmeye imkân sağlamanın yanı sıra durumlu öğrenme ortamları sunmaları açısından da önem taşırlar. Durumlu öğrenme, “dünyadaki sosyal yapı içerisinde karşılaşılan durum” kavramına dayanır ve öğrenmenin bir bağlam içerisinde gerçekleşebileceğini savunur. “Durumlu öğrenme kuramı”, yapılandırıcı yaklaşımın “Öğrenme, gerçek hayat bağlamında, gerçek görevler ve sosyal deneyimler ile yapılandırılır” varsayımlarına dayanmaktadır (Kılıç 2004: 309; Lave ve Wenger 1991: 98).

Kılıç (2004: 315) “durumlu öğrenme” ile teknolojiyi bir çeşit gerçeklik oluşturması açısından ele alır. Kılıç’ın da belirttiği gibi soyut kalan her şeyi öğrencilerin kısa zaman içerisinde unutacağı artık tüm eğitimciler tarafından kabul edilmiş olmakla birlikte, gündelik olaylarda görerek ve/veya tecrübe ederek öğrendiklerimizin uzun vadeli hafızamızda tutulduğu da artık yadsınamaz bir gerçekliktir. Bu bağlamda teknolojilerin sağladıkları kolaylıklar ve öğrenme ortamları öğrenme eylemini kolaylaştırmaktadır. Örneğin; Videolar, animasyonlar ve sanal ortamlar bizlere gerçeğe yakın bağlamlar

sunmaktadırlar. Öğrenciler için hayal etmesi çok zor olabilecek içerikleri ve kavramları anlamayı kolaylaştıran video ya da animasyonları kullanabilmek, internete bağlanabilen bir sınıf ortamı için çok kolaylaşmıştır.

Günday ve Çamlıoğlu (2015: 476) yabancı dilde kullanılabilir medya araçlarını 2 gruba ayırmıştır; ilk grup eş zamanlı kurulan (senkron) canlı görüşmelerdir (Skype, Tango, Viber, Facetime, Whatsapp ve Line gibi uygulamalar), ikinci grup ise dijital ortamda var olan kaynakları kullanma ve art zamanlı iletişimde bulunma şeklindedir. Yazarlar eş zamanlı uygulamalar yardımı ile sınıf ortamını saniyeler içinde dünyanın başka bir yerine taşımanın mümkün olduğunu da vurgulamaktadırlar. Dolayısı ile dünyanın farklı bir yerinde bulunan bir sınıf ile iletişime geçmenin mümkün olduğunu belirterek, yabancı dilde karşılıklı konuşmalar ve etkinlikler yapmak ve hatta yabancı bir eğitmenen uzaktan eğitim almanın mümkün olduğunu vurgulamışlardır. Bu süreçlerin öğrencilerin öz güvenlerini artırdığı ve kendi başarılarına öğrenme kabiliyeti kazanmalarına katkıda bulunduğu da yine son dönem bilimsel çalışmalarda ortaya konmuştur (Günday ve Çamlıoğlu 2015: 476).

2. E-Tandem

Bu bölümde “Tandem” kavramının ortaya çıkışı, kavramın yabancı dille ilişkisi ve e-Tandem’i konu alan bazı akademik çalışmalar ortaya konulacaktır. Daha sonra e-Tandem çeşitleri tanıtılacaktır.

Kelime anlamı ile “art arda, peşi sıra, çift kişilik bisiklet” manalarına gelen “Tandem”, yabancı dil alanında ana dilleri farklı olan iki kişinin hedef dili öğrenirken birbirlerine karşılıklı olarak yardımcı olmasıdır. Bu düşünceden hareketle taraflar belli süre boyunca ana dillerini konuşurlarken karşı tarafın bu süreçten yararlanmasını sağlarlar. İki kişinin sohbet etmesi şeklinde gerçekleşen bu olayın taraflarına “Tandem-Partner” adı verilir.

Tandem kavramı ilk 1900’lü yılların başında Joseph Lancaster ve Andrew Bell gibi isimlerin çalışmalarıyla okullarda karşılıklı öğrenci yardımlaşması olarak literatürde yerini almıştır (Wolff 2008). Ancak farklı anadili konuşucularının dil öğrenme amacıyla buluşması fikri (Jardin 2012: 2) 1960’lı yılların sonlarına doğru üniversite gibi çeşitli eğitim kurumlarının düzenlediği Alman ve Fransız gençlik buluşmalarında ortaya çıkmıştır. Bu buluşmalarda çeşitli öğrenci gruplarını ve gençleri buluşturarak iki dilin öğrenilmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmalar tandem farklı araçlar ile yapılabileceği mantığından yola çıkılarak “mektup, telefon, faks” gibi araçlarla uygulanmaya ve geliştirilmeye çalışılmıştır. Ancak Brammerts ve Little’a (1996: 5) göre geleneksel iletişim araçları hiçbir zaman tandem çiftlerine ciddi manada önerilmemiştir. Yazarlar bu durumun sebebi olarak 90’lı yıllardaki kişisel iletişim araçlarının gerek ekonomik olarak pahalı olmasını gerekse sınırlı olarak sağlayabildikleri özellikleri belirtmişlerdir. Fakat internetin ve kişisel iletişim araçlarının yaygınlaşması, eskiye göre nispeten daha ucuza temin edilebiliyor olması tandem yönteminin kendine daha uygun bir alt yapı bulmasına sebep olmuştur.

E-Tandem “Elektronik Tandem” manasına gelir, gerçek hayattaki tandem yöntemindeki gibi işleyen bir süreç olmakla beraber, dil öğrenme maksadıyla çevrimiçi

platformlar üzerinden kişilerin eşzamanlı iletişimlerini kapsar. Böylece e-Tandem zaman ve mekândan bağımsız bir şekilde gerçekleşir.

Tandem kavramına ilişkin alan yazın taraması yapıldığında farklı tanımlamaların yapıldığı görülebilir, yabancı dil öğretimi kapsamında tanımlamalar Scherfer (1982), Apfelbaum (1993) ve Herfurth (1993), Little ve Brammerts (1996) adlı yazarlar tarafından yapılmıştır. Scherfer'e (1982) göre "Tandem", karşılıklı olarak yapılan dil-öğretme ve dil öğrenme eylemidir. Herfurth'a (1993) göre ise "Tandem" farklı iki dile (ana dile) sahip iki insanın karşılıklı olarak birbirlerine ders vermesidir; böylece öğrenilen diller aynı zamanda öğrenmenin bir aracı olurlar ve dillerin bu kullanımları hedef dil konuşucusu ile iletişim kurmak gibi gerçek bir amaca hizmet eder. Kapsamı daha belirgin bir tanım da Little ve Brammerts (1996) tarafından yapılmıştır:

"Tandem" ile öğrenme sınıf dışında yapılan bir öğrenme metodudur ve iki tarafında öğrenmek istedikleri amaç dilleri hakkında temel bilgileri vardır, bu sayede karşılıklı olarak birbirlerine yardım edebilme olanakları da vardır. (Little ve Brammerts 1996: 13)

Yazarlara göre bu öğrenme biçimi farklı iki insanın birlikte çalışması şeklinde tanımlanabilir ve bazı amaçları içerir; örneğin konuşucuların karşılıklı olarak yabancı dillerini geliştirmesi, diğerinin kültürünü daha iyi tanınması vb.

Tanımlar her ne kadar farklı yazarların yorumlarıyla çeşitlense de, aslında 2 net ortak noktadan bahsetmek mümkündür:

1. Tandemdeki taraflar farklı ana dile sahiplerdir ve bu karşılıklı değiştirilen diller katılımcıların anadilleridir.

2. Katılımcılar hedef dili öğrenmek ve kendi dilini öğretmek için gönüllü ve isteklidirler (Yinchun 2010).

Bu özelliklerinden dolayı Tandem yöntemi, eğitim kurumları haricinde yapılan hayat boyu öğrenme bağlamında yabancı dilde uygulanmakta ya da eğitim kurumlarına dahil olarak öğretmen güdümünde yapılan dersin dışında kendi kendine öğrenme aktivitesi olarak sunulmaktadır.

Kısa tarihine rağmen, hem yüz yüze hem de e-Tandem biçimlerinde Tandem dil öğrenimi üzerine çok sayıda araştırma ve rapor yayınlanmıştır. Ayrıca üniversiteler arasında da tandem yöntemi kendine yer bulmuş ve bulmaya devam etmektedir. Örneğin; Bochum ve Oviedo Üniversiteleri arasında bu yöntemle Almanca ve İspanyolca öğrenimi 1986'da başlamıştır. Uluslararası Tandem Ağı ile ilişkili kurumlar tarafından yapılan büyük araştırma çalışmalarının sonuçları, Brammerts ve Kleppin'in (2001) çalışmalarında yer almaktadır.

Tandem ile öğrenmeye dair Almanya'da yapılmış bir proje çalışmasında (Das Freiburg-Amsterdam-Modell [FAM]) e-Tandem yöntemi ders programına dahil edilmiş ve yöntemin sorumluluk boyutu artırılarak öğrencilerin ve öğretim elemanlarının yer aldığı bir süreç olarak ortaya konmuştur. Öğrencilerin e-Tandem etkileşimleri esnasında, öğretim elemanları da ortamda bulunmuş ve öğrencileri değerlendirmişlerdir. Bu projenin sosyal yapısalcı öğrenme teorilerine dayandığını belirten yazarlar, bu kapsamda, bireysel öğrenme, işbirlikli öğrenme, otantik öğrenme, otonom öğrenme gibi öğrenme

biçimlerinin teşvik edilmiş olduğunu belirtmiştir. Ayrıca gerçek hayatta karşımıza çıkabilecek “kültürler arası” gibi sözel olmayan iletişim durumlarının da bu proje kapsamında öğrenciler tarafından yaşanmış olduğunu özellikle vurgulamışlardır (Bendieck ve Jonghe 2009).

2.1 E-Tandem çeşitleri: Telefon uygulamaları ve internet sayfaları

E-Tandem yöntemini gerçekleştirmek için 2 farklı medya tipi kullanılabilir. Birinci grup özellikle e-Tandem yönteminden yola çıkarak oluşturulmuş internet siteleri ve/ya akıllı telefon uygulamalarını kapsamaktadır. İkinci grup ise yabancı dil öğrenmek isteyenlerin aslında e-Tandem yöntemi maksadıyla oluşturulmamış ancak bu amaç için de oldukça rahat bir şekilde kullanabilecekleri programları kapsamaktadır.

İnternet üzerinde arama yapıldığında birçok e-Tandem sitesinin var olduğu görülür. Bu sitelerin çoğuna üyelik ücretsiz ve üyelik tanımlama süreçleri oldukça basit. Sitelerin akıllı telefonlarla uyumlu olan sürümleri olmakla beraber, akıllı telefonlar için uygulama şeklinde de kullanılabilir. Dolayısıyla internete erişimin sağlanabileceği herhangi bir aygıt ile çok rahatlıkla bu uygulamalardan faydalanmak mümkün olabilmektedir. Örneğin tandem diye arama yapıldığında karşımıza gelen sitelerden bazıları şu şekildedir:

<https://www.tandem.net/>
<https://www.tandempartners.org/>
<https://www.tandemexchange.com/>
<http://www.tandemforculture.org/>

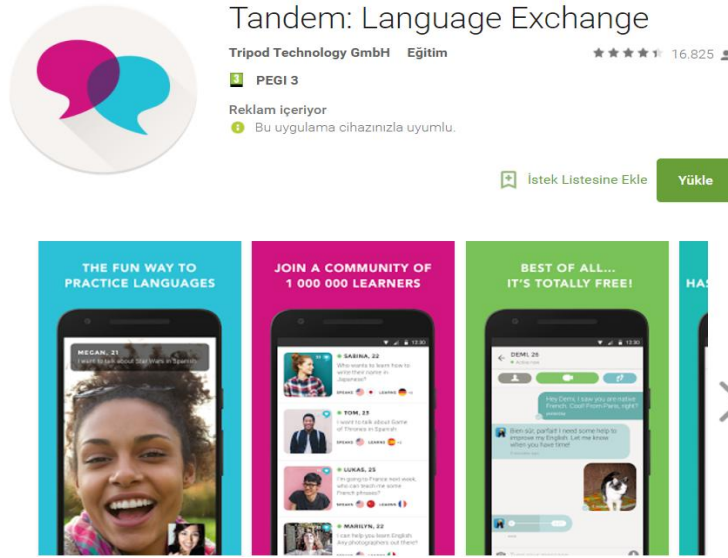
Bu sitelerin dışında “duolingo” ya da “facebook” gibi işbirlikli öğrenme modeline uygun sitelerde de kendi site içi “tandem partner” bulma sayfaları mevcuttur.

Şekil 1. Site ana sayfa görüntüsü (<https://www.tandempartners.org/> 04.05.2018)

Şekil 2. Site ana sayfa görüntüsü (<http://www.tandemforculture.org/get-involved/> 04.05.2018)

Şekil 3. Android uygulaması şeklinde Tandem programının ana sayfa görüntüsü. (<https://play.google.com/store/apps/details?id=net.tandem&hl=tr> 04.05.2018)

Sitelere üyelik işlemlerini tamamladıktan sonra yapmanız gereken şey artık kendinizi tanıtacak bir profil oluşturmak. Profilinizi açık ve anlaşılır yaptığınız ölçüde karşıdaki insanların sizi tanımaları mümkün olacaktır. Sizi tanıtan bir profil oluşturduktan sonra ise insanlar ile iletişime geçerek sizinle amaç birlikteliği yapacak bir e-Tandem partner bulmanız gerekiyor. Bu bağlamda öğrenmek istenilen dil hangi dil ise bunu açıkça belirtmek size kolaylık sağlayacaktır. E-Tandem uygulamaları dil öğreniminin olmazsa olmazlarından olan pratik yaparak ve yaşayarak öğrenme için çok önemli bir potansiyele sahiptir. Ayrıca bu tarz uygulamalar, kültürler arası iletişimin gelişmesi ve ön yargıların en aza indirilmesi için de bir fırsatı beraberinde taşımaktadır.

Bu sitelerin dışında yine e-Tandem için kullanılabilecek harici uygulamalar ve siteler bulunmaktadır. Harici uygulamalar ve siteler ile bu araştırmada kastedilen şey aslen “Tandem” metodu için yazılmış bir program olmayıp ancak bununla beraber “e-Tandem” yöntemine uygunluk gösteren uygulamalar ve sitelerdir. Yukarıda örnekleri verilen uygulamalar ve siteler yerine, dil öğrenmek isteyen kişilere bu olanağı, sahip

olduğu görüntülü ve sesli alt yapı ile sunan uygulama ve sitelerdir. Bu uygulamaları ve siteleri, dil eğitimi ve öğretimi doğrultusunda kullanabilmek için hali hazırda zaten bir “e-Tandem-Partner” e sahip olmanız gerekmektedir. Alan yazın taraması yapıldığı zaman e-Tandem bağlamında karşımıza çıkan ve en sık kullanılan uygulamanın “Skype” olduğu görülmektedir. Ancak Skype yerine sesli ve görüntülü konuşmayı sağlayabilecek herhangi başka bir uygulama da kullanılabilir. Bu uygulamanın uzun süredir internet ortamında varoluşu, kullanıcı sayısını artırmakta ve uygulamayı popüler yapmaktadır. Buna ek olarak hatalardan arınmış yüksek kaliteli ses ve video verisi alış-verişine imkân sağlaması da kullanıcıların tercihini etkilemektedir. Ayrıca güncellenmiş ve kullanıcıya uygun bir ara yüz sunuyor olması da sahip olduğu artılardan birini oluşturmaktadır. Yine e-Tandem için kullanılabilir diğer kolay bir yönteme de “e-posta” aracılığı ile yapılan tandem örnek olarak verilebilir. Yapılan bazı çalışmalar, e-mail ile tandem yabancı dilde kullanılmasının öğrencilerin motivasyonlarını artırıcı yönde etki yaptığını göstermişlerdir (Appel 1999; Ushioda 2000). Brammerts (1996) çalışmasında e-mail aracılığı ile e-Tandem’in nasıl gerçekleştiğini, öğrencilerin mektuplarını örnekleyerek ve detaylandırarak incelemiştir. E-posta yoluyla tandem nasıl gerçekleştiğini göstermesi açısından bu çalışma önemlidir.

Teknolojinin günümüzde geldiği noktada eşzamanlı görüntülü ve sesli iletişime imkân sağlayan uygulamaların bu derece yaygınlaşmasıyla, e-posta ile tandem her ne kadar çağın gerisinde kalmış gibi görünse de yabancı dil eğitimi söz konusu olduğunda, her insan için keyif alınan noktaların ve motive edici etmenlerin farklı olduğunu düşünürsek, e-posta ile tandem arkadaşlığı birçok insan için çekici ve cazip olabilir. Burada önemli olan dil öğrenenlerin motivasyonlarının yüksek olmasının sağlanması ve onlara e-Tandem yönteminden daha iyi yararlanabilmeleri için yol gösterilmesidir.

3. Sonuç ve Öneriler

Tüm dünyada internetin gerek akıllı telefonlar gerekse farklı bilgisayar tipleri ile kullanılabilirliğinin artması, onu haber kaynağı, alışveriş yeri, iletişim kurma aracı haline getirmiştir. İnternet ve medya organları, bilgi edinme eyleminin odak noktası haline gelmişlerdir ki bu şekilde eğitim öğretim aracı olarak da kullanılabilir olması kaçınılmaz olmuştur. Topluları bu denli etkileyen sosyal ağlar, bireylerde belli davranış ve alışkanlık değişikliklerine yol açmaktadır. Bu noktada yabancı dil eğitiminin değişime uğraması çok doğal bir süreçtir. Bu bağlamda e-Tandem yöntemi öğrenenlere oldukça kolaylıklar sunmaktadır. Öğrenenler hedef dilde pratik yapmak için yurt dışına gitmek zorunda kalmadan, teknolojinin sunmuş olduğu imkânlarla tandem partnerler ile yüz yüze konuşma fırsatı bulabilmektedirler. Ayrıca ana dil konuşucuları ile kurulacak iletişimin kitaplar ya da öğretmenin anlattığından farklı olarak yabancı kültürle gerçek ve otantik bağlantının kurulmasına katkıda bulunarak, ilk kültürel teması sağlayacağı da kesindir. Yukarıda da belirtildiği gibi, tandem yöntemindeki karşılıklı etkileşim sadece dilsel boyutta değildir. Yabancı dilde kültürün ve ülke bilgisinin önemi son yıllarda daha çok anlaşılmış ve bu kültürel elementlerin yabancı dil kitaplarına girmeleri sağlanmıştır. Özellikle kültürler arası yaklaşımı bu kapsamda düşünürsek, “Tandem”in bu bağlamdaki yararı oldukça etkili olabilir. Kültürler arası öğrenmenin haricinde “Tandem ile öğrenme”, içinde “işbirlikli öğrenme” başta olmak üzere birçok günümüz öğrenme biçimlerini de kapsar (kendi kendine öğrenme (özerk öğrenme), sosyal öğrenme, zamandan ve mekândan bağımsız öğrenme vs. gibi). Ayrıca iki tarafın birbirlerine tamamen ücretsiz olarak yardım etmeleri ve gerek internet üzerinden gerekse yüz yüze

buluşabiliyor olmaları, görüşme zamanlarını istedikleri gibi ayarlayabilmeleri, bu yöntemin artıları sayılabilir.

Hayatımıza yoğun bir şekilde girmiş olan bilgisayar ve telefon teknolojilerinin bir fırsat olarak görülmeyip yabancı dil eğitimini bu ortamlarda desteklenmemesi, uzun vadede yabancı dil eğitimine ve öğretimine zarar verebilir. Dolayısı ile yabancı dil öğretimini bu ortamlarda yaymak için gerekli adımların atılması önem arz etmektedir. Ancak bu noktada günceli yakalamak için çabalarken, eğitim-öğretimin temel yöntem ve esaslarından vaz geçmek doğru değildir. Yeni çıkan tüm sosyal medya uygulamalarını ve hatta telefon uygulamalarını, eğitimle bütünleştirmeye çalışmak ve kısa süreli araştırma bulgularıyla bu olguları desteklemek eğitimdeki insan faktörünün göz ardı edilmesi anlamına da gelmektedir. Bu yaklaşım eğitim araştırmalarının sınırlı gücünü de kısmen boşa harcamak olacaktır.

Bu çalışmada incelenen e-Tandem yöntemleri, teknoloji ile bütünleşmiş bir modeli ortaya koymaktadır, ancak öğrenmeyi kolaylaştırıcı çeşitli metotların bu modele uyum sağlaması gerekmektedir. Çünkü tandem çiftlerinin görüşme sırasında konuşacağı konular ve bu bağlamda öğrenebilecekleri gerek dil bilgisi konuları gerekse sözcük bilgilerinin belli bir plan dahilinde yapılması, e-Tandem yönteminden alınacak sonuçları olumlu etkileyecektir. Dolayısı ile e-Tandem yöntemine yönelik bir kılavuz ya da kitapçık oluşturulması ve öğrencilerin bu kılavuza göre ilk görüşmeden itibaren yol haritalarını çizmeleri, onların vakitlerinin boşa gitmesini engelleyecektir. Bu bağlamda e-Tandem için öğrencilerin seviyelerine uygun kılavuzların oluşturulması görüşme sırasında iki öğrencinin de bu kılavuza göre yönlendirilmiş olmaları büyük önem arz etmektedir. Yine bu kılavuz içinde öğrencilerin kullanabilecekleri sözcük yardımı ve cümle örneklerinin olması onlara konuşma sırasında kolaylık sağlayacak ve bu da iki taraftan birinin baskın olmasının önüne geçecektir. Böylece öğrenenlerin dilsel anlamda güçlük çektikleri noktalarda bu kılavuzlardan yardım alarak karşılıklı iletişimin devamlılığını sağlamış olacaklardır. Bu kılavuzların oluşturulmasında Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programının (CEFR) göz önünde bulundurulması ortak bir fikir birliğini sağlayarak, oluşturulan materyallerin sadece bir ülkede değil, farklı ülkelerde de kullanımını mümkün kılacaktır. Ayrıca materyallerin oluşturulmasında ana dil ve hedef dil olarak iki farklı kullanıcıya da uygun olması bu materyallerden yüksek seviyede fayda sağlanması açısından önem arz etmektedir. Bu sayede öğrenenler, dilsel anlamda güçlük çektikleri noktalarda bu kılavuzlardan yardım alarak karşılıklı iletişimin devamlılığını sağlamış olacaklardır. Yine ülkemizde üniversitelerin eğitim fakülteleri ile yabancı dil eğitimi ile uğraşan diğer kurumlarının “e-Tandem ya da Tandem” yöntemlerine destek vermeleri, dille uğraşan ya da dil öğrenmek isteyen insanlara önemli katkılar sağlayacaktır. Çeşitli projeler ile e-Tandem için didaktik bir arayış içinde olunması, bunu yurt dışındaki diğer üniversiteler ile işbirliği yaparak projelendirmek de tüm bu süreçlere olumlu katkıda bulunacaktır.

Kaynakça

- Açıkgöz, Kamile Ün** (1992): *İşbirliği Öğrenme Teknikleri*. Malatya: Uğurel Matbaası.
- Açıkgöz, Kamile Ün** (1994): İşbirlikli Öğrenme ve Yabancı Dil Başarısı. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, s. 297-320.
- Apfelbaum, Birgit** (1993): *Erzählen im Tandem: Sprachlernaktivitäten und die Konstruktion eines Diskursmusters in der Fremdsprache*; (Zielsprachen: Französisch und Deutsch). Tübingen: Narr.
- Appel, Marie Christine** (1999): *Tandem Language Learning by E-Mail: Some Basic Principles and a Case Study*. CLCS Occasional Paper: No. 54, s. 1-69.
- Batdı, Veli** (2013): İşbirlikli öğrenmenin yabancı dil öğretimindeki önemine ilişkin öğretmen görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), s. 158-165.
- Bendieck, Britta / Jonghe, Annelies** (2009): Das Freiburg-Amsterdam-Modell (FAM). Interkulturelles Sprachenlernen im Tandem über Blended-Learning. In: Casper-Hehne, Hiltraud und Middeke, Annegret (Hg.): *Sprachpraxis der DaF-und Germanistikstudiengänge im europäischen Hochschulraum*, Göttingen: Universitätsdruckerei, s.179-184.
- Bozkurt, Aras** (2013): *Açık ve uzaktan öğretim: Web 2.0 ve sosyal ağların etkileri*. Akademik Bilişim, 2013, S. 689, 694, 23-25 Ocak Antalya (https://ab.org.tr/ab13/kitap/bozkurt_uzaktan_AB13.pdf [erişim tarihi: 20.08.2018]).
- Brammerts, Helmut** (1996): *Language learning in tandem using the internet*. In M. Warschauer (Ed.), *Telecollaboration in Foreign Language Learning: Proceedings of the Hawai'i Symposium* Honolulu, s. 121-130.
- Brammerts, Helmut / Kleppin, Karin** (2001): *Selbstgesteuertes Sprachenlernen im Tandem*. Ein Handbuch. Tübingen: Stauffenburg.
- Brammerts, Helmut / Little, David** (1996): *Leitfaden für das Sprachenlernen im Tandem über das Internet*. In: Manuskripte zur Sprachlehrforschung 52. Bochum: Universitätsverlag Dr. N. Brockmeyer (http://tiki.gunskevonkoelln.com/tiki-download_wiki_attachment.php?attId=2014. Erişim Tarihi: [20.06.2018]).
- Brückner, Cornelia** (2011): *Internetbasiertes Lernen und Arbeiten im Fremdsprachen-unterricht-Herausforderungen und Chancen*. Inhalt/Contents, s. 132-146.
- Doymuş, Kemal / Şimşek, Ümit / Şimşek, Ufuk** (2012): *A Review On Cooperative Learning Method: I. Cooperative Learning Method And Studies Related With This Method*. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7 (1), s. 59-83 (<http://dergipark.gov.tr/erziefd/issue/5995/79776> [erişim tarihi: 20.06.2018]).
- Ellison, Nicole** (2008): *Introduction: Reshaping campus communication and community through social network sites., The ECAR Study of Undergraduate Students and Information Technology*, (Research Study, Vol. 8). Boulder, CO: EDUCAUSE Center for Applied Research, s. 19-32.
- Gömlüksiz, Müfit** (1993): *Kubaşık öğrenme yöntemi ile geleneksel yöntemin demokratik tutumlar ve erişime etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Günday, Rıfat / Çamlıoğlu, Yasemin** (2015): Yabancı Dil ve Gramer Öğretiminde Dijital Medyayı Kullanma. *Turkish Studies- International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 10/15 Fall 2015, s. 471-484. Doi: 10.7827/TurkishStudies.9073.
- Herfurth, Hans Eric** (1993): *Möglichkeiten und Grenzen des Fremdsprachenerwerbs in Begegnungssituationen*. Zu einer Didaktik des Fremdsprachenlernens im Tandem. München: iudicium.
- Iberer Ulrich, Müller Ulrich** (2002): *Sozialformen für E-Learning*. (<http://www.neue-lernkultur.de/publikationen/sozialformen-elearning.pdf>. [erişim tarihi: 10.06. 2018]).
- Jacobs, George / Kimura, Harumi** (2013): *Encouraging Second Language Use in Cooperative Learning Groups*. Eltweekly Research Paper, 5 (20), s. 8-16.

- Jardin, Anne** (2012): *Tête à Tête, Anregungen für das Sprachenlernen im Tandem*. Berlin/Paris: OFAJ/DFJW, S. 1-7 (<https://www.dfjw.org/media/nr-29-kompetenzentwicklung-durch-das-lernen-im-tandem-akteure-ressourcen-ausbildung.pdf> [erişim tarihi: 05.06.2018]).
- Kılıç, Ebru** (2004): Durumlu öğrenme kuramının eğitimdeki yeri ve önemi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (3), s. 307-320 (<http://www.gefad.gazi.edu.tr/download/article-file/77307> [erişim tarihi: 20.06.2018]).
- Lave, Jean / Wenger, Etienne** (1991): *Situated Learning: Legitimate Peripheral Participation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Little, David / Brammerts, Helmut** (1996): *A Guide to Language Learning in Tandem via the Internet*. CLCS Occasional Paper No. 46 (<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED399789.pdf> [erişim tarihi: 10.06.2018]).
- Llorens, Francesc / Capdeferro, Neus** (2011): *Facebook's Potential for Collaborative e-Learning*. *Revista de Universidad y Sociedad del Conocimiento (RUSC)*, 8(2), s. 31-45.
- Metz, Cade** (2007) *Web 3.0*. *Pc Magazine*, 26(7/8), s. 74-79.
- Scherfer, Peter** (1982): *Zur Erforschung von Sprachlehr- und -lernprozessen auf Gegenseitigkeit*. *Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik (LiLi)*, 45, s. 72-99.
- Ushioda, Ema** (2000): *Tandem language learning via e-mail: From motivation to autonomy*. *ReCALL*, 12(02), s. 121-128.
- Wolff, Jürgen** (2008): *Tandem - History of Tandem* (<https://tandemcity.info/history-tandem> [erişim tarihi: 19.05. 2018])
- Yıldız, Vesile** (1999): *İşbirlikçi Öğrenme İle Geleneksel Öğrenme Grupları Arasındaki Farklar*, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (17), s. 155-163.
- Yinchun, Bai** (2010): *Narration and Language Acquisition in Tandem Situation*, Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, Linguistische Erzählforschung (<https://portal.uni-freiburg.de/sdd/personen/kotthoff/index.html/hinweise/files/narration-and-language-acquisition-in-tandem-situation.pdf> [erişim tarihi: 10.05. 2018]).

Ekran görüntülerinin alındığı internet siteleri

<https://www.tandem.net/> (erişim tarihi: 04.05. 2018).

<https://www.tandemexchange.com/> (erişim tarihi: 04.05. 2018)

<https://www.tandempartners.org/> Erişim tarihi: [04.05. 2018]

<http://www.tandemforculture.org/> Erişim tarihi: [04.05. 2018]

Şekillerin alındığı internet adresleri

Şekil 1: <https://www.tandempartners.org/> Erişim tarihi: [04.05. 2018]

Şekil 2: <http://www.tandemforculture.org/> Erişim tarihi: [04.05. 2018]

Şekil 3: <https://play.google.com/store/apps/details?id=net.tandem&hl=tr/> Erişim tarihi: [04.05. 2018]